

A Kúria a dr. Bálint György Rudolf ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Zempléni Kinga ügyvéd által képviselt alperes ellen felmentés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 6.M.2763/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.634.735/2012/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.634.735/2012/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint és 4.050 (négyezer-ötven) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

**I n d o k o l á s**

A felülvizsgálati kérelemre tekintettel irányadó tényállás szerint a felperes 2005. július 18-ától köztisztviselőként állt az alperes alkalmazásában. A jogviszonya a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény (Ktjv.) 76. § (1) bekezdés alapján kormánytisztviselői jogviszonnyá alakult át.

Az alperes a felperes kormánytisztviselői jogviszonyát a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontja alapján, indokolás nélkül a 2011. május 25-én közölt felmentéssel megszüntette. A munkavégzés alól 2011. június 17-étől 2011. augusztus 17-éig felmentette, amely időszakra átlagkeresetet, ezen kívül két havi illetménynek megfelelő végkielégítést fizetett meg.

A felperes a keresetében sérelmezte a Ktv. 60. § (1) bekezdés a) pont alkalmazásának mellőzését, elsődlegesen a felmentés jogellenességének megállapítását azért kérte, mert az Alkotmánybíróság a 8/2011. (II.18.) AB határozatával 2011. május 31-ével megsemmisítette a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontját. Emiatt eredeti munkakörébe történő visszahelyezést és elmaradt illetményt kért. Kifejtette továbbá, hogy a felmentés a 2011. május 17-éig tartott betegállománya miatt csak 2011. június 17-én „lépne hatályba”, ekkor azonban a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontja nem alkalmazható. A felperes másodlagos kereseti kérelme rendeltetésellenesség miatt a jogviszony helyreállításának mellőzése esetére 36 havi átlagkereset (10.112.400) forint megfizetésére irányult.

Az első fokon eljáró Fővárosi Munkaügyi Bíróság a 6.M.2763/2011/6. számú ítéletével a keresetet elutasította. A döntés indokolása szerint a felperes kormánytisztviselőként állt az alperes alkalmazásában, ezért rá nem vonatkozik a Ktv. 60. § (1) bekezdése, sem a Ktjv. 60. §-a. Az Alkotmánybíróság a Ktjv. 8. § (1)

bekezdésének b) pontját 2011. május 31-ével semmisítette meg, ezért a jogszabály a felmentés felperessel való közlésekor (2011. május 25.) hatályos volt, tehát nem jogellenes.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint az ügyben irányadó 1992. évi XXII. tv. (régi Mt.) 6. § (4) bekezdése alapján a felmentés jogszerűségének megítélésénél a közlés napja irányadó. Ekkor a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontja hatályos volt. Az Alkotmánybíróság az ügyben irányadó 1989. évi XXXII. tv. (Abtv.) 43. § (4) bekezdése, 42. § (1) bekezdése és a 43. § (1) és (2) bekezdése alapján az alkotmányellenesnek minősített jogszabály megsemmisítésének időpontját meghatározhatja.

Az elsőfokú bíróság az alperes terhére rendeltetésellenes joggyakorlást azért nem állapított meg, mert az ezt alátámasztó bizonyítékokat a felperes nem jelölte meg. Önmagában a hatályon kívül helyezett jogszabály jogellenességére hivatkozás nem alapoz meg rendeltetésellenességet.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a kereseti kérelmeinek megfelelő határozat meghozatalát kérte. A jogorvoslati kérelme indokolásában az Európai Unió Alapjogi Chartájának (Alapjogi Charta) 30. cikkében lévő védelmi szabályra hivatkozott, és szükség esetén előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indítványozta. Emellett sérelmezte az Alkotmány 54. § (1) bekezdés, 70. § (6) bekezdés, 70/B. § (1) bekezdés és az 57. § (1) bekezdés megsértését.

Az Alkotmány 70/B. § (1) és a 70. § (6) bekezdésében foglaltak érvelése szerint megalapozzák a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pont szerinti indokolás nélküli felmentés jogellenességét. Az ügyében a bírói út megléte önmagában nem nyújt hatékony jogvédelmet az Alkotmány 57. § (1) bekezdése és az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkének (1) bekezdése alapulvételével.

A felperes indítványozta az Európai Unió Bíróságánál előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését is.

A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék az 51.Mf.634.735/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta [Pp. 253. § (2) bekezdés, 254. § (3) bekezdés]. Kifejtette, hogy az Alkotmánybíróság a kormánytisztviselők vonatkozásában a Ktjv. 8. § (1) bekezdésének b) pontját a jövőre nézve semmisítette meg, ezért e rendelkezést az alperes a felmentés közlésének időpontjában jogszerűen alkalmazhatta.

A másodfokú bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kezdeményezést azért nem teljesítette, mert az Európai Bizottság 2011. március 30-án közzétett, az Európai Unió Alapjogi Chartájának alkalmazásáról szóló jelentése értelmében a jogalkotó a Ktjv. megalkotásával nem uniós jogot hajtott végre, ezért ebben az esetben az Alapjogi Charta rendelkezéseinek nincs kötelező ereje.

A másodfokú bíróság a rendeltetésellenes joggyakorlást – noha ezt a fellebbezés csupán a kérelem megjelölésében („keresetében írt követeléseinek adjon helyt”), a jogi indokolásban azonban az érvelésében nem tartalmazta – elbírált, és az elsőfokú bíróság

indokolásában kifejtettekkel megegyező indokokkal nem találta bizonyítottanak (önmagában az indokolás nélküliség nem bizonyítja a munkáltató rendeltetésellenes joggyakorlását).

A felperes felülvizsgálati kérelme a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére, és elsődlegesen rendeltetésellenes joggyakorlás címén, a Ktv. 60. § (1) bekezdés a) pont alapján az eredeti munkakörébe történő visszahelyezésre, a jogellenességet megállapító határozat jogerőre emelkedésének napjáig elmaradt illetményének megfizetésére, másodlagosan jogellenesség és rendeltetésellenesség hiányában annak megállapítására irányult, hogy a jogviszonya 2011. augusztus 17-én szűnt meg, emiatt harminchat havi átlagkeresetnek megfelelő 9.946.800 forint illeti meg. A fenti két kérelme elutasítása esetén új eljárás elrendelését kérte. Mindhárom fokú perköltségre igényt tartott.

A felperes a jogi érvelését az Alapjogi Charta egyes cikkeivel, és az azokhoz illeszkedő Alkotmány egyes rendelkezéseivel indokolta. Eszerint a jogviszonyának megszüntetése az emberi méltósághoz fűződő jogát sértette [Alapjogi Charta 1. cikk - Alkotmány 54. § (1) bekezdés]; indokolatlan elbocsátás elleni védelemre vonatkozó szabályokba ütközött (Alapjogi Charta 30. cikk); a foglalkozás és munka megválasztásához fűződő jogai sérelmével járt [Alapjogi Charta 31. cikk (1) bekezdése - Alkotmány 70/B. § (1) bekezdése, 70. § (6) bekezdése]; sérült a hatékony jogorvoslathoz való joga [Alapjogi Charta 47. cikke - Alkotmány 57. § (1) bekezdése]. Megítélése szerint a másodfokú bíróság tévesen hivatkozott az Európai Bizottság 2011. március 30-án közzétett jelentésére. Ezzel szemben az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 267. cikke szerint az ügyben az említett jelentés értelmezésének elfogadása helyett a másodfokú bíróságnak előzetes döntéshozatal iránt az Európai Unió Bíróságához kellett volna fordulnia.

A felperes hivatkozott továbbá az Alapjogi Charta értelmezésére, az Európai Unióról Szóló Szerződésre, és az emberi méltóságnak megsértésére a 8/2011. (II.18.) AB határozattal és az Emberi Jogok Európai Bírósága K.M.C. ügyben 2012. július 12-én hozott ítéletével összefüggésben.

A felperes az ügyben irányadó Alkotmány 70/B. § (1) bekezdése, 70. § (6) bekezdése alapján kifejtette, hogy a közszolgálati jogviszonyokban a munkáltató felmentési joga törvényen alapul, az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a felmentés indokolási kötelezettségének szabályozása a munkához való joggal összefüggésben az állam intézményvédelmi kötelezettségébe tartozik. A köztisztviselők és a kormánytisztviselők jogállásának szabályozásánál figyelembe kell venni a közhivatal viseléséhez való jogot [Alkotmány 70. § (6) bekezdés]. A törvényhozó döntési szabadsága nem korlátlan a közhivatalt betöltő tisztviselő felmentésére. A felperes álláspontja szerint az indokolás nélküli felmentés esetén a hatékony bírói jogvédelem nem érvényesülhet. Az alperes az intézkedésével az Alkotmány 54. § (1) bekezdését is megsértette, mert az indokolás nélküli felmentés az emberi

méltóságához fűződő joga sérelmét is megvalósította.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős másodfokú ítélet hatályában fenntartását kérte a felperes felülvizsgálati eljárási költségben való marasztalásával. Az Alkotmánybíróság határozata alapján a felmentés nem jogellenes, továbbá az Alapjogi Charta 51. cikkének (1) bekezdésére és egyéb uniós szabályokra is tekintettel a jogalkotó nem uniós jogot hajtott végre a Ktjv. megalkotásával.

A Kúria az Európai Unió Bíróságánál előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett (Mfv.I.10.072/2013/6. számú végzés).

Az Európai Unió Bírósága a C-332/13. számú ügyben meghozott végzésében megállapította, hogy nem rendelkezik hatáskörrel - összefoglalóan - a szóban forgó ügyben, mivel a jogi helyzet nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe. Megállapította, hogy a nemzeti bíróság előtt folyó eljárásban az a költség téríthető meg, amely a feleknek a Bírósághoz benyújtott észrevételeivel összefüggésben merült fel.

Ezt követően a Kúria a felülvizsgálati eljárást Mfv.I.10.078/2014. számon folytatta, a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az Európai Unió Bíróságának C-332/13. számú, előzetes döntéshozatali eljárásban meghozott végzése folytán a felülvizsgálati kérelemnek az Alapjogi Chartával és más uniós jogszabályokkal összefüggő érvelése nem képezheti a felülvizsgálati eljárás tárgyát, mivel a Ktjv. megalkotásával Magyarország nem az Unió jogát hajtotta végre [végzés 13; Az Európai Unióról és az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 19. cikk (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont]. Ezért az Alapjogi Charta és az „Európai Unió joga” megsértése címén a felmentés jogellenessége nem állapítható meg.

Az Alkotmánybíróság a 8/2011. (II.18.) AB határozatában - amelynek egyes részeit a felülvizsgálati kérelem részletesen tartalmazza - megállapította, hogy a (határozatában Ktjt-nek nevezett, 2010. évi LVIII. tv.) Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontja „alkotmányellenes, sérti ... [az Alkotmány] 70/B. § (1) bekezdésében szabályozott munkához való jogot, a 70. § (6) bekezdésében szabályozott közhivatal viseléséhez való jogot, az 57. § (1) bekezdésében szabályozott bírósághoz fordulás jogát és az Alkotmány 54. § (1) bekezdésében szabályozott emberi méltósághoz való jogot ...”.

Az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján a sérelmezett rendelkezést a jövőre nézve semmisítette meg: ... az 2011. május 31-én vesztí hatályát” (idézett határozat 6. pont). A fentiekből az következik, hogy a felperes felmentése közlésének időpontjában a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazható volt. Ezért a másodfokú bíróságnak a Ktjv. 8. § (1) bekezdés alkalmazhatóságáról kifejtett jogi érvelése (indokolás 3. oldal 6. bekezdés, 4. oldal 1-2. bekezdés) nem jogszabálysértő.

A felperes a fellebbezésében foglaltakat nem egészítette ki a 2012. szeptember 12-én megtartott fellebbezési tárgyaláson az Európai Emberi Jogi Bíróság K.M.C. - Magyarország ügyben időközben meghozott ítéletében „felhívott jogszabályi rendelkezésekkel”, sem pedig avval, hogy ezeket a közelebbről meg nem jelölt szabályokat az alperes megsértette. Erről a jogkérdésről a másodfokú bíróság nem döntött. Mindezek kizárják, hogy a Kúria ezt a felülvizsgálati érvelést vizsgálhassa [Pp. 272. § (2) bekezdés, 273. § (1) bekezdés, EBH 2002.653.].

A felperes a fellebbezésébe és ezzel egyezően a felülvizsgálati kérelmébe foglalta az Alkotmánybíróság 8/2011. (II.18.) AB határozata 6. pontjában rögzítettek egy részét a bírói jogvédelemmel összefüggésben.

A másodfokú bíróság ítélete az Egyezményt nem említi, erre vonatkozóan az ítélete döntést nem tartalmaz. A felperes a felülvizsgálati kérelmében ezzel összefüggésben csupán azt állította, hogy a törvényszék határozata megsértette az emberi jogokat, az emberi méltóságot a 8/2011. (II.18.) AB határozat megfelelő rendelkezésére is tekintettel. Ezen kívül a törvényszék az emberi jogok értelmezését, „alkalmazási területének kijelölését” is helytelenül végezte el. Mindezek alapján megállapítható, hogy a felperes a törvénynek megfelelően nem jelölte meg, hogy a másodfokú bíróság ítélete melyik konkrét jogszabály megsértése miatt jogszabálysértő [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Ebből következően a Kúria a felülvizsgálati kérelemnek - összefoglalóan - az emberi jogokra vonatkozó részét érdemben nem vizsgálhatta.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében csak utalásszerűen említi a rendeltetésellenességet (kérelem 1. oldal I.2. pont), azonban nem jelölte meg a törvénynek megfelelően [Pp. 272. § (2) bekezdés], hogy a másodfokú bíróság ítélete a rendeltetésellenességre vonatkozóan milyen jogszabályba ütközik, illetve milyen okból kívánja a határozat megváltoztatását. Ezért a Kúria ezt az érvelést nem bírálhatta el (EBH.2002.653.).

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes köztisztviselői jogviszonya a törvény erejénél fogva kormánytisztviselői jogviszonnyá alakult át [Ktjv. 76. § (1) bekezdés]. Ezért a jogviszonyára nem alkalmazható a 8/2011. (II.18.) AB határozat 2. pontja, amely a Ktjv. 61. § (1) bekezdését megsemmisítette. Ezt a megállapítást a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül hagyta helyben, az erre vonatkozó felülvizsgálati állítás tehát alaptalan.

A kifejtettek miatt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.634.735/2012/4. számú ítéletét kiegészített indokolással hatályában fenntartotta.

A Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

A felperes munkavállalói költségkezdménye folytán a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli (Pp. 358/B. §).

*Budapest, 2014. március 19.*

*Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, előadó bíró,*

*Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Hajdu Edit s.k.  
bíró*

*A kiadmány hitelével:Nné tisztviselő*